

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра Клінічної медицини

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

Основи кардіології та пульмонології

(назва дисципліни)

підготовки бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти)

(назва освітнього рівня)

спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійної програми 227 «Фізична терапія, ерготерапія»

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус навчальної дисципліни «Основи кардіології та пульмонології» підготовки “бакалавра”, галузі знань — 22 - охорона здоров'я, спеціальності — 227 - фізична терапія, ерготерапія, за освітньо-професійною програмою — 227 - фізична терапія, ерготерапія.

Розробник: Лавринюк В. Є., кандидат медичних наук, доцент

Силабус навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри
Клінічної медицини

протокол № 2 від 7.10.2020 р.

Завідувач кафедри: (Галей М.М.)

Силабус навчальної дисципліни перезатверджений на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії

протокол № 3 від 30.09.2021 р.

Завідувач кафедри: (Андрійчук О. Я.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь освіти програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	вибіркова
Кількість годин /кредитів 150/5	Спеціальність 227 Фізична терапія та ерготерапія	Рік підготовки: 2
		Семестр: 4
ІНДЗ немає	Освітньо-професійна програма: 227 - фізична терапія, ерготерапія	Лекції: 20 год.
		Лабораторні: 26 год.
	Консультації: 18 год	
	Самостійна робота: 86 год	
	бакалавр	Форма контролю: залік
Мова навчання - українська		

II. Інформація про викладача

Лавринюк Володимир Євгенович

кандидат мед. наук

доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії

0509071115,

Lavrinjuk.Vladimir@vnu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій і відпрацювань, Office 365 (Teams)

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ:

<http://194.44.187.20/cgi-in/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Основи кардіології та пульмонології» включає в себе засвоєння студентами клініко-фізіологічних характеристик захворювань серцево-судинної системи та дихальної системи, послідовність і особливості застосування методик визначати клінічний діагноз хворого; оцінювати стан хворого при захворюваннях серцево-судинної системи (атеросклероз, гіпертонічна і гіпотонічна хвороба, ішемічна хвороба серця, інфаркт міокарда, серцева недостатність, облітеруючі захворювання артерій) та при захворюваннях органів дихання (bronхіальна астма, хронічні обструктивні захворювання легень та пневмонії). Фахівець з фізичної терапії, ерготерапії, перш за все повинен знати теоретичні та практичні основи застосування фізичних вправ з профілактичною та лікувальною метою у комплексному процесі відновлення здоров'я, фізичного стану та працездатності пацієнтів (клієнтів) різних нозологічних форм.

2. Пререквізити. Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами: на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем; Біомеханіка та клінічна кінезіологія (за професійним спрямуванням)

3. Постреквізити. Терапевтичні вправи; Основи ерготерапії та функціональне тренування; Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушенні діяльності серцево-судинної та дихальної систем

4. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес формування у студентів знань про етіопатогенетичні механізми основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем та основні захворювання серцево-судинної та дихальної систем; набуття майбутніми фізичними терапевтами практичних навичок та умінь, які дозволять здійснити реабілітаційні заходи при серцево-судинних та пульмонологічних нозологіях.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи кардіології та пульмонології» є: здатність визначати клінічний діагноз хворого; оцінювати стан хворого; надавати рекомендації з первинної та вторинної профілактики захворювань серцево-судинної та дихальної систем; навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя; знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії в кардіології та пульмонології.

5. Результати навчання.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

ФК 6 Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

ФК 10 Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ПР 6 Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі трактувати отриману інформацію.

ПР 12 Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

Очікувані результати навчання з дисципліни: застосування набутих студентами теоретичних знань про основні захворювання серцево-судинної та дихальної систем. До завершення навчання студенти повинні:

знати: класифікацію серцево-судинних захворювань; синдромів та симптомів в кардіології; епідеміологію, етіологію, класифікацію, клінічні ознаки, діагностику, принципи терапії: атеросклероз та атерогенні захворювання, нейроциркуляторна дистонія, гіпертонічна хвороба, міокардити, серцева недостатність; епідеміологію, етіологію, патогенез, діагностичні критерії, клінічні ознаки, принципи терапії: синдроми та симптоми в пульмонології, гострі захворювання дихальних шляхів та ЛОР органів, бронхіальна астма, хронічні обструктивні захворювання легень, туберкульоз, пневмонія.

уміти: проводити фізикальну діагностику в кардіології та пульмонології; здійснювати інструментальну діагностику серцево-судинних захворювань; проводити обстеження хворих в пульмонології.

6. Структура початкової дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю \ бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лаб.	Сам.	Конс.	
1	2	3	4	5	6	
Змістовий модуль 1. Основи кардіології						
Тема 1.1. Класифікація серцево-судинних захворювань.	2	2				
Тема 1.2. Основи симптоматології та фізикальної діагностики в кардіології.	4		4			ІРС,ДС/4
Тема 1.3. Діагностика серцево-судинних захворювань.	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 1.4. Атеросклероз та атерогенні захворювання.	4	2	2			ІРС,ДС/2
Тема 1.5. Нейроциркуляторна дистонія. Гіпертонічна хвороба.	2		2			ІРС,ДС/2
Тема 1.6. Міокардити. Серцева недостатність.	6	2	2		2	ІРС,ДС/2
Тема 1.7. Інші кардіологічні захворювання	72	2	4	62	4	ІРС,ДС/4
Разом за змістовим модулем 1	94	10	16	62	6	16
Змістовий модуль 2. Основи пульмонології						
Тема 2.1. Основи симптоматології та фізикальної діагностики в пульмонології.	12	2	2	6	2	ІРС,ДС/2

Тема 2.2. Основні методи обстеження хворих в пульмонології. Синдроми та симптоми в пульмонології	12	2	2	6	2	ІРС,ДС/2
Тема 2.3. Гострі захворювання дихальних шляхів та ЛОР органів	18	4	4	6	4	ІРС,ДС/3
Тема 2.4. Бронхіальна астма. Хронічні обструктивні захворювання легень. Туберкульоз. Пневмонія.	14	2	2	6	4	ІРС,ДС/2
Разом за змістовим модулем 2	56	10	10	24	12	8
Модульна контрольна робота						60
ІНДЗ до теми 1.4						8
ІНДЗ до теми 2.2.						8
ІНДЗ всього						16
Всього годин \ балів	150	20	26	86	18	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР – модульна контрольна робота, Р-Реферат, а також аналітична записка, аналітичний аналіз твору тощо.

7. Завдання для самостійного опрацювання.

Міокардит. Метаболічні кардіоміопатії. Гіпертрофічна кардіоміопатія. Вроджені та набуті вади серця. «Опероване серце». Фібриляція передсердь. Брадіаритмії та блокади серця. Патологія аорти. Особливості програм фізичної реабілітації при кардіологічних захворюваннях. Дієтичні рекомендації. Фізіотерапевтичні заходи. Особливості санаторно – курортної реабілітації. Психологічні аспекти реабілітації.

Туберкульоз легень, пневмоконіози, стан після резекції легень, ідіопатичний фіброзуючий альвеоліт, саркоїдоз, Covid -19. Особливості програм фізичної реабілітації при пульмонологічних захворюваннях.

ІV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з 3 модулів: за практичні заняття, індивідуальне дослідне завдання; контрольну роботу наприкінці змістового модуля.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS. На оцінку завдань модуля I відводиться 24 балів, II – 16, і III – го - 60 балів.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість занять цього модуля становить 26 (16– I змістовий модуль, 8– II змістовий модуль). Кожна з тем оцінюється від 0 до 2 балів.

Модуль II передбачає написання студентом програми реабілітації з демонстрацією практичних навичок фізичної терапії в рамках діагнозу отриманого пацієнта. Оцінюється другий модуль максимально на 16 балів

Модуль III передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання модульної контрольної роботи, яка передбачає перевірку теоретичних знань. Контрольна роботи оцінюються за 60- бальною шкалою.

Практичні заняття першого модуля оцінюються максимум у 2 бали:

2 (4) бали виставляється, якщо студент має системні, глибокі знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками. Студент вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюструє відповідь прикладами, вміє комплексно застосовувати знання з інших дисциплін, виконує завдання лабораторної роботи самостійно.

1,5 (3) бали виставляється, якщо знання студента є достатньо ґрунтовними, він правильно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати зв'язки між явищами, фактами, робити висновки. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями, виконує завдання лабораторної роботи самостійно

1 бал (2) виставляється, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень, але викладений матеріал не досить послідовно і допускає деякі помилки, але вміє робити узагальнення, подавати основні тези, практичні навички виконує з незначними похибками. практичні навички виконує із помилками

0,5 балів (1) виставляється, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень, але викладений матеріал не досить послідовно і допускає деякі помилки, але вміє робити узагальнення, подавати основні тези, практичні навички виконує із помилками.

0 балів виставляється, якщо студент не виявляє знань з вивченого матеріалу.

ІНДЗ оцінюється максимум у 8 балів

Бали	Критерії оцінювання ІНДЗ
8	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.
7	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції.
6	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідковуються доказовість висновків.
5	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Прослідкуються доказовість висновків.

4	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Дотримані правила реферування наукових публікацій. Висновки недоказові.
3	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження в логічній послідовності. Не дотримані правила реферування наукових публікацій Не прослідковуються доказовість висновків, та обґрунтованість власної позиції.
2	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел. Викладено факти, ідеї, результати дослідження непослідовно.
1	Обґрунтовано актуальність, мету, завдання та визначено методи дослідження. Складено план дослідження Проведено поверхневий аналіз суті та змісту першоджерел.
0	

Критерії оцінювання модульного / підсумкового тесту: Кожна правильна відповідь модульного тесту оцінюється в один бал.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн- курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин, відповідно до [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.](#)

У разі недотриманням студентом *засад академічної доброчинності* - сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень, оцінювання роботи не буде відбуватись (!). Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо академічної доброчесності. Студент повинен самостійно виконувати навчальні завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (практичні роботи, модульну контрольну роботу, ІНДЗ, самостійні роботи)

При виконанні самостійних, індивідуальних дослідних та практичних робіт студент обов'язково повинен посилатися на джерела інформації у разі запозичень ідей або тверджень.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Студент має можливість відпрацювати 50% занять, які пропущені з неповажних причин, та всі заняття, які пропустив з поважної причини, та написати пропущені модульні контрольні роботи. Відпрацювання проводяться згідно графіку, який знаходиться на дошці оголошень кафедри та на індивідуальних консультаціях з дисципліни.

IV. Підсумковий контроль.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену.

Оцінювання знань і умінь магістрів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати протягом усього вивчення курсу, становить 100. З них:

- 40 балів за поточне оцінювання;
- 60 балів за підсумкову модульну контрольну роботу (МКР).

Поточне оцінювання.

Бали поточного оцінювання студенти набирають шляхом написання програм реабілітації при окремих захворюваннях.

Підсумкове оцінювання.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі комп'ютерного тестування за шкалою від 0 до 60 балів (40 питань, кожне з яких оцінюється у 1,5 бала).

V. Шкала оцінювання.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет – ресурси.

Основна література

1. Амосова Е.Н. Клиническая кардиология, т1-2. - К.: Здоров'я, 2006.
2. Арутюнов Г.П. Кардиореабилитация. – М.: Медпресс – информ, 2013. – 332с.
3. Гайдаров Л.Ф., Лазарева Г.Ю. Реабилитация после заболеваний. Полный справочник - М.: Эксмо, 2008. - 704с.
4. Грейда Б.П., Столяр В.А., Валецький Ю.М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2003. – 310с.
5. Івасик Н. Фізична реабілітація при порушенні діяльності органів дихання. Львів, 2012. 192 с.
6. Козачок М.М., Висотюк Л.О., Селюк М.М. Клінічна пульмонологія. – К.: ТОВ «ДСГ Лтд», 2015. – 436с.
7. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2000. – 274с.
8. Носков С.М., Маргазин В.А. Реабилитация при заболеваниях сердца и суставов. - Москва: Геотар - медиа, 2010. - 625с.
9. Окорочков А.Н. Лечение болезней внутренних органов (в 4-х томах). – Витебск: Белмедкнига, 2012.

10. Пасиешвили Л.М., Заздравнов А.А. Справочник по терапии с основами реабилитации. - Ростов: Феникс, 2009. - 413с.
11. Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. Основи фізичної реабілітації. - К.: Медицина, 2008. - 246с.
12. Респираторная медицина: руководство в 3 т. / под ред. А. Г. Чучалина. — 2-е изд., перераб. и доп. — М. : Литтерра, 2017. — Т. 1. — 640 с.

Додаткова література

1. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. - 379с.
2. Крахмалова О. О., Калашник Д. М., Талалай І. В. Пульмонологічна реабілітація хворих на хронічне обструктивне захворювання легень // Український пульмонологічний журнал. 2013, № 1.
3. Реабилитация при заболеваниях органов дыхания [Электронный ресурс] / Малявин А.Г., Елифанов В.А., Глазкова И.И. - М. : ГЭОТАР-Медиа, 2010. - (Серия "Библиотека врача-специалиста").
4. Рекомендації Європейського товариства з гіпертензії та Європейського кардіологічного товариства з лікування артеріальної гіпертензії (2018р.).
5. Рекомендації Української асоціації кардіологів з профілактики та лікування хронічної серцевої недостатності (2016р.).
6. Рекомендації Європейського кардіологічного товариства з хронічних коронарних синдромів 2019р.).
7. Рекомендації Європейського кардіологічного товариства з гострого коронарного синдрому 2017р.).
8. Сітовський А.М. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево – судинної системи. – Луцьк: Луцький інститут розвитку людини, 2005. – 260с.
9. Хронічне обструктивне захворювання легень. Адаптована клінічна настанова, основана на доказах // Наказ МОЗ України № 555 від 27.06.2013р.
10. Шаповалова В.А., Коршак В.М., Халтагарова В.М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. - К.: Медицина, 2008. - 246с.
11. Шютт А., Болотова Е.В., Халле М. Роль физической нагрузки во вторичной профилактике ишемической болезни сердца // Кардиология. – 2005. - № 7. – С. 83 – 86.

Інтернет-ресурс

1. <http://www.booksmed.com>
2. <http://www.cochrane.org>
3. <http://ukrcardio.org>
4. <http://www.consilium-medicum.com.ua/cm>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/advanced>
6. <http://www.strazhesko.org.ua/advice>
7. <http://www.webcardio.org>
8. <http://www.who.ch>
9. <http://www.nlm.nih.gov>

10. <http://healthgate.com>
11. <http://www.kfinder.com>
12. <http://php.silverplatter.com>
13. <http://www.healthweb.org>
14. <http://www.pslgroup.com>
15. <http://www.healthgate.com>
16. <http://www.mdconsult.com>
17. www.rmj.net
18. <http://www.riada.kiev.ua>